

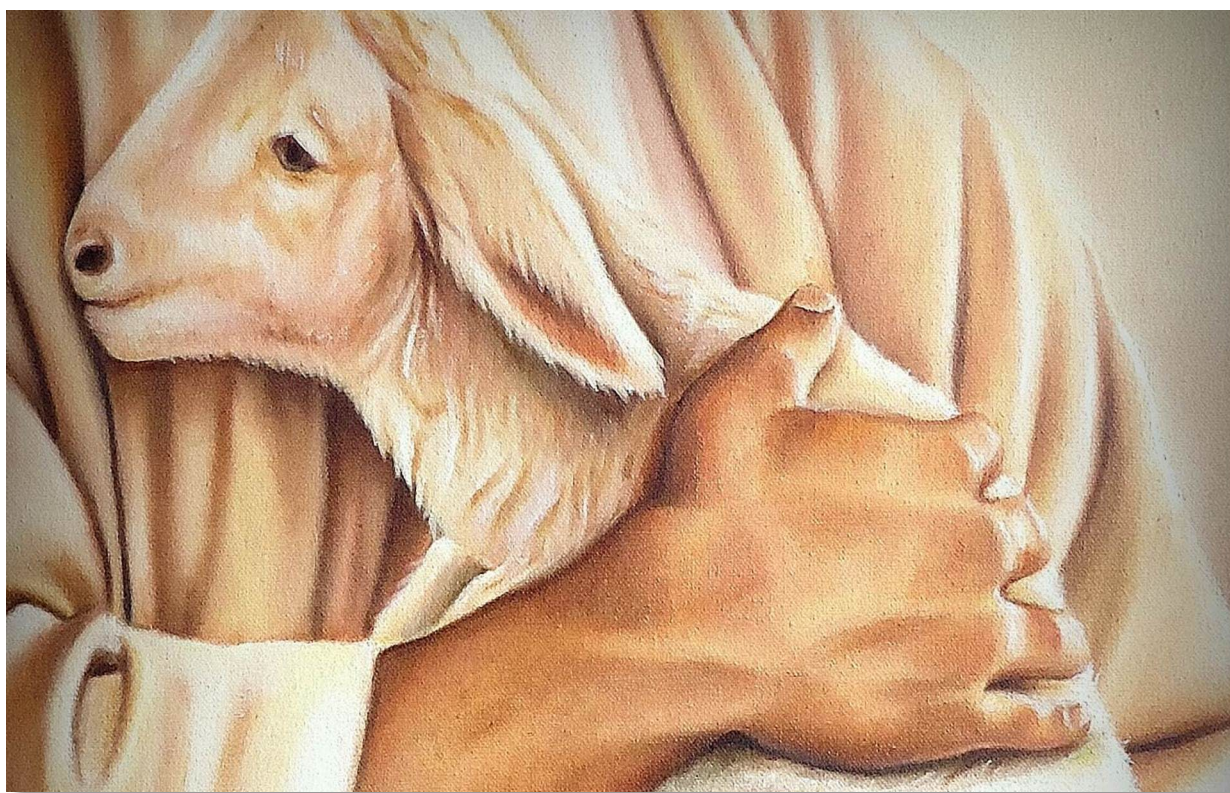

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Lk 15,1-32

Évközi 24. vasárnap („C” év)

A Mennyei Atya határtalanul irgalmas

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

A Mennyei Atya határtalanul irgalmas

Abban az időben a vámosok és a bűnösök Jézushoz jöttek, hogy hallgassák őt. A farizeusok és az írástudók zúgolódtak emiatt, és azt mondták: „Ez szóba áll a bűnösökkel és együtt étkezik velük.” Jézus erre a következő példabeszédet mondta nekik: „Ha közületek valakinek száz juha van, és egy elvesz belőlük, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet, s nem megy-e az elveszett juh után, amíg meg nem találja? Ha megtalálta, örömeben vállára veszi, hazasiet vele, összehívja barátait és szomszédait, és azt mondja nekik: »Örüljete, mert megtaláltam elveszett juhomat.« Mondom nektek, éppen így nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akinek nincs szüksége megtérésre.

Ha pedig egy asszonynak tíz drachmája van, és elveszít egy drachmát, nem gyűjt-e világot, nem seprí-e ki a házát, nem keresi-e gondosan, amíg meg nem találja? És ha megtalálta, összehívja barátnőit meg a szomszédasszonyokat, és azt mondja: »Örüljete velem, mert megtaláltam elveszett drachmámat.« Mondom nektek, az Isten angyalai is éppen így örülnek majd egy megtérő bűnösnek.”

Majd így folytatta: „Egy embernek két fia volt. A fiatalabbik egyszer így szólt apjához: »Atyám, add ki nekem az örökség rám eső részét.« Erre ő szétosztotta köztük vagyonát. Nem sokkal ezután a fiatalabbik összeszedte mindenét, és elment egy távoli országba. Ott léha életet élt, és eltékozolta vagyonát. Amikor mindenét elpazarolta, az országban nagy éhínség támadt, s ő maga is nélkülözni kezdett. Erre elment, és elszegődött egy ottani gazdához. Az kiküldte a tanyájára, hogy őrizze a sertéseket. Szívesen megtöltötte volna gyomrát a sertések eledelével, de még abból sem adtak neki.

Ekkor magába szállt, és így szólt: »Atyám házában hány napszámos bővelkedik kenyérben, én meg itt éhen halok. Felkelek, atyámhoz megyek, és azt mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Arra már nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezz, csak béreseid közé fogadj be.« Azonnal útra is kelt, és visszatért atyjához. Atyja már messziről meglátta, és megesett rajta a szíve. Eléje sietett, nyakába borult, és megcsókolta.

Ekkor a fiú megszólalt: »Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Arra már nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezz.«

Az atya odaszólt a szolgálknak: »Hozzátok hamar a legdrágább ruhát, és adjátok rá. Húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut a lábára. Vezessétek elő a hizlalt borjút, és vágjátok le. Együnk és vigadjunk, hisz fiam halott volt, és életre kelt, elveszett és megkerült.« Erre vigadozni kezdtek.

Az idősebbik fiú kint volt a mezőn. Amikor hazatérőben közeledett a házhoz, meghallotta a zeneszót és a táncot. Szólt az egyik szolgának, és megkérdezte, mi történt. »Megjött az öcséd, és atyád levágatta a hizlalt borjút, mivel épségben visszakapta őt« – felelte a szolga. Erre az idősebbik fiú megharagudott, és nem akart bemenni. Ezért atyja kijött, és kérlelni kezdte. De ő szemére vetette atyjának: »Látod, én annyi éve szolgálom

neked, és egyszer sem szegtem meg parancsodat. És te nekem még egy gödölyét sem adtál soha, hogy mulathassak egyet a barátaimmal. Most pedig, hogy ez a te fiad, aki vagyonedat rossz nőkre pazarolta, megjött, hizlalt borjút vágtál le neki.»

Ő erre azt mondta: »Fiam, te mindig itt vagy velem, és mindenem a tied. Most úgy illett, hogy vigadjunk és örüljünk, mert ez a te öcséd meghalt, és most életre kelt, elveszett és újra megkerült.«

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹ Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ.

Közeledett pedig hozzá minden vámos és bűnös, hogy hallgassák őt.

² καὶ διεγόγγυζον οἱ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς.

És egymás közt zúgolódtak a farizeusok és az írástudók mondva, hogy ez bűnösöket fogad magához, és együtt eszik velük.

³ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων·

Mondta pedig nekik ezt a példázatot mondva:

⁴ Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα καὶ ἀπολέσας ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἑννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως εὑρῇ αὐτό;

„Ki az az ember közületek, akinek van száz juha, és elveszítve egyet közülük, nem hagyja-e hátra a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e az elveszett felé, amíg meg nem találja azt?

⁵ καὶ εὐρὼν ἐπιτίθουσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων,

És megtalálva felteszi a vállára örvendezve.

⁶ καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς Συγχαρήτε μοι ὅτι εὑρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.

És a házba jőve összehívja a barátokat és a szomszédokat mondva nekik: „Örvendjete együtt velem, mert megtaláltam a juhomat, az elveszettet!”

⁷ λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἑννέα δικαίοις οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσιν μετανοίας.

Mondom nektek, hogy ilyen módon (nagyobb) lesz az öröm a mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akiknek nincs szükségük megtérésre.

⁸ Ἡ τις γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως οὗ εὕρῃ;

Ki az az asszony, akinek van tíz drachmája, és ha egyet elveszít, vajon nem gyűjt-e meg egy fáklyát, és nem söpri-e ki a házat, és nem keresi-e gondosan, amíg meg nem találja?

⁹ καὶ εὐροῦσα συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ γείτονας λέγουσα **Συγχαρήτε** μοι ὅτι εὑρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα.

És megtalálva összehívja a barátnőit és a szomszédasszonyait mondva: „Örvendjete^k együtt velem, mert megtaláltam a drachmámat, amit elveszítettem!”

¹⁰ οὕτως, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

Mondom nektek, ilyen módon van öröm az Isten angyalai előtt egy megtérő bűnösön.”

¹¹ Εἶπεν δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς.

Mondta pedig: „Egy embernek két fia volt.

¹² καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρὶ Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας· ὁ δὲ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον.

És mondta közülük a fiatalabb az apának: „Apám, add nekem a vagyon rám eső részét!” Az pedig szétosztotta nekik a vagyont.

¹³ καὶ μετ’ οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἁσώτως.

És nem sok nap után összegyűjtve mindent a fiatalabb fiú elutazott egy távoli vidékre, és ott szétszórta a vagyonát kicsapongó módon élve.

¹⁴ δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἥρξατο ὑστερεῖσθαι.

Miután pedig elköltött mindent, lett egy hatalmas éhínség szerte azon a vidéken, és ő nélkülözni kezdett.

¹⁵ καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους·

És elmenve elszegődött azon vidék polgárainak egyikéhez, és (az) elküldte őt a földjeire sertéseket őrizni.

¹⁶ καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἡσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.

És vágyott arra, hogy jóllakják a szentjánoskenyerekből, amelyeket a sertések ettek, és senki sem adott neki.

¹⁷ εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου περισσεύονται ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῶ ὧδε ἀπόλλυμαι

Magába szállva pedig mondta: „Apámnak hány bérese bővelkedik kenyerekben, én pedig az éhségtől itt elveszek.”

¹⁸ ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἔρῳ αὐτῷ· Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου,

Felkelve el fogok menni az apámhoz, és azt fogom neki mondani: „Apám, vétkeztem az ég ellen, és veled szemben.

¹⁹ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου.

Már nem vagyok méltó a fiadnak hívatni: tegyél velem, mint a béreseid közül eggyel!”

²⁰ καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

És felkelve elment az apjához. Amikor pedig még távol volt, látta őt az apja, és zsigereiben megrendült, és futva a nyakába borult, és megcsókolta őt.

²¹ εἶπεν δὲ ὁ υἱὸς αὐτῷ Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου.

Mondta pedig a fiú neki: „Apám, vétkeztem az ég ellen, és veled szemben, már nem vagyok méltó a fiadnak hívatni.”

²² εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· Ταχὺ ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας,

Mondta pedig az apa a rabszolgáinak: „Gyorsan hozzátok elő az elsőrangú ruhát, és öltöztessétek fel őt, és adjatok gyűrűt a kezére, és sarut a lábára!

²³ καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν,

És hozzátok a hizlalt borjút, vágjátok le, és étkezve örvendezzünk,

²⁴ ὅτι οὗτος ὁ υἱὸς μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.

mert ez a fiam halott volt, és életre kelt, elveszett volt, és megtaláltatott.’ És elkezdtek örvendezni.

²⁵ Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν,

Az idősebbik fia pedig a mezőn volt: és amint jőve közeledett a házhoz, zeneszót és táncot hallott.

²⁶ καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν ἐπυνθάνετο τί ἂν εἴη ταῦτα·

És odahívva egyet a szolgák közül érdeklődött, hogy mik ezek a dolgok (mit jelentsen ez).

²⁷ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἤκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.

Az pedig mondta neki: „a testvéred megjött, és az apád levágta a hizlalt borjút, mert egészségesen visszakarta őt.”

²⁸ ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν.

Haragra lobbant pedig, és nem akart bemenni, az apja pedig kijőve kérlelte őt.

²⁹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἴδὸν τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ.

Az pedig felelve mondta az apjának: „Íme, annyi éve rabszolgaként szolgállok neked, és sohasem hagytam figyelmen kívül parancsodat, és sohasem adtál nekem egy kecskegidát, hogy barátaimmal együtt örvendjek:

³⁰ ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν σιτευτόν μόσχον.

amikor pedig ez a fiad, aki felélte a vagyonodat parázna nőekkel, megjött, levágtad neki a hizlalt borjút.”

³¹ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ’ ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν·

Az pedig mondta neki: „Fiam, te mindig velem vagy, és minden, ami az enyém, a tiéd.

³² εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, καὶ ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη.

De szükséges volt örvendeni és örülni, mert ez a testvéred halott volt, és el kezdett élni, és elveszett volt, és megtaláltatott.”

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ ERANT AUTEM APPROPINQUAN TES EI OMNES PUBLICANI ET PEC CATORRES, UT AUDIRENT ILLUM.

¹ A vámosok és a bűnösök mind jöttek, hogy hallgassák.

¹ A vámosok és bűnösök is mindnyájan odamentek hozzá, hogy hallgassák.

¹ Mindenféle vámos és bűnös jött hozzá, hogy hallgassák.

¹ *Közelgetnek vala pedig ő hozzá a vámszedők és a bűnösök mind, hogy hallgassák őt.*

¹ A vámszedők és a bűnösök mind egyre jöttek Jézushoz, hogy hallgassák.

² ET MURMURABANT PHARISAEI ET SCRIBAE DICENTES: “HIC PECCATORES RECIPIT ET MANDUCAT CUM ILLIS”.

² A farizeusok és az írástudók méltatlankodtak miatta. „Ez bűnösökkel áll szóba, sőt eszik is velük” – mondták.

² A farizeusok és az írástudók azonban méltatlankodtak: »Ez bűnösökkel áll szóba és velük eszik.«

² A farizeusok és az írástudók zúgolódtak emiatt: „Ez bűnösökkel társalog és velük eszik”, jegyezték meg.

² *És zúgolódának a farizeusok és az írástudók, mondván: Ez bűnösöket fogad magához, és velük együtt eszik.*

² A farizeusok és az írástudók viszont így zúgolódtak egymás között: – Ez bűnösöket fogad magához, és velük eszik.

³ ET AIT AD ILLOS PARABOLAM ISTAM DICENS:

³ Erre mondott nekik egy példabeszédet:

³ Akkor ezt a példabeszédet mondta nekik:

³ *Erre a következő példabeszédet mondta nekik:*

³ *Ő pedig ezt a példázatot beszélt nekik, mondván:*

³ Erre ezt a példabeszédet mondta nekik: –

⁴ “QUIS EX VOBIS HOMO, QUI HABET CENTUM OVES ET SI PERDIDERIT UNAM EX ILLIS, NONNE DIMITTIT NONAGINTA NOVEM IN DESERTO ET VADIT AD ILLAM, QUAE PERIERAT, DONEC INVENIAT ILLAM?”

⁴ „Ha közületek valakinek van száz juha, és egy elvesz belőlük, nem hagyja-e ott a pusztában a kilencvenkilencet, hogy keresse az egy elveszettet, amíg meg nem találja?

⁴ »Ha közületek valakinek száz juha van, és egyet elveszít közülük, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e az elveszett után, amíg meg nem találja?

⁴ „Ha valakinek közületek száz juha van és elveszít egyet, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, hogy az elveszett után menjen, amíg meg nem találja?

⁴ *Melyik ember az közületek, a kinek ha száz juha van, és egyet azok közül elveszt, nem hagyja ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy az elveszett után, mígnem megtalálja azt?*

⁴ Ha valakinek közületek száz juha van, és elveszít közülük egyet, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e addig az elveszett után, amíg meg nem találja?

⁵ ET CUM INVENERIT EAM, IMPONIT IN UMEROS SUOS GAUDENS

⁵ Ha megtalálja, örömeben vállára veszi,

⁵ Amikor megtalálja, örömeben vállára veszi,

⁵ *Ha megtalálta, boldogan veszi vállára. Hazatérve összehívja barátait és szomszédait és azt mondja nekik:*

⁵ *És ha megtalálta, felveti az ő vállára, örülvén.*

⁵ S ha megtalálta, örvendezve a vállára veszi,

⁶ ET VENIENS DOMUM CONVOCAT AMICOS ET VICINOS DICENS ILLIS: “CONGRATULAMINI MIHI, QUIA INVENI OVEM MEAM, QUAE PERIERAT”.

⁶ hazasiet vele, összehívja barátait és szomszédait: Örüljete ti is – mondja –, mert megtaláltam elveszett bárányomat!

⁶ hazamegy, összehívja barátait és szomszédait, és azt mondja nekik: ‘Örüljete velem, mert megtaláltam elveszett juhomat!’

⁶ *Örüljete velem, mert megtaláltam elveszett juhomat.*

⁶ *És haza menvén, egybehívja barátait és szomszédait, mondván nekik: Örvendezzete én velem, mert megtaláltam az én juhomat, a mely elveszett vala.*

⁶ hazamegy, összehívja a barátait és a szomszédait, majd így szól hozzájuk: „Örüljete velem, mert megtaláltam elveszett juhomat.”

⁷ DICO VOBIS: ITA GAUDIUM ERIT IN CAELO SUPER UNO PECCATORE PAENITENTIAM AGENTE QUAM SUPER NONAGINTA NOVEM IUSTIS, QUI NON INDIGENT PAENITENTIA.

⁷ Mondom nektek, éppen így nagyobb öröm lesz a mennyek országában egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akinek nincs szüksége rá, hogy megtérjen.

⁷ Mondom nektek: éppen így nagyobb öröm lesz a mennyben is egy megtérő bűnös miatt, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.

⁷ *Mondom nektek: éppen így jobban örülnek a mennyben egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak, akinek nincs szüksége megtérésre.*

⁷ *Mondom néktek, hogy ily módon nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogynem kilencvenkilenc igaz emberen, a kinek nincs szüksége megtérésre.*

⁷ Mondom nektek, hogy ugyanígy nagyobb öröm lesz a mennyben egyetlen bűnös megtérésén, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.

⁸ AUT QUAE MULIER HABENS DRACHMAS DECEM, SI PERDIDERIT DRACHMAM UNAM, NONNE ACCENDIT LUCERNAM ET EVERRIT DOMUM ET QUAERIT DILIGENTER, DONEC INVENIAT? ⁹ ET CUM INVENERIT, CONVOCAT AMICAS ET VICINAS DICENS: “CONGRATULAMINI MIHI, QUIA INVENI DRACHMAM, QUAM PERDIDERAM”.

⁸ Vagy ha egy asszonynak van tíz drachmája, és egyet elveszít, nem gyújt-e világot, nem sepri-e ki a házát, nem keresi-e gondosan, amíg meg nem találja?

⁸ Vagy ha egy asszonynak tíz drachmája van, és elveszít egy drachmát, nem gyújt-e lámpát, nem söpri-e ki a házát, és nem keresi-e gondosan, amíg meg nem találja?

⁸ *Ha pedig egy asszonynak tíz drachmája van és elveszt egy drachmát, nem gyújt-e világot, nem söpri-e ki házát s keresi szorgalmasan, amíg meg nem találja?*

⁸ *Avagy ha valamely asszonynak tíz drachmája van, és egy drachmát elveszt, nem gyújt-e gyertyát, és nem sepri-e ki a házát, és nem keresi-e gondosan, míg nem megtalálja?*

⁸ Vagy ha egy asszonynak tíz drachmája van, és elveszít egy drachmát, nem gyújt-e lámpát, nem söpri-e ki a házát, és nem keresi-e gondosan, míg meg nem találja?

⁹ És ha megtalálja, összehívja barátnőit meg a szomszédasszonyokat: Örüljete ti is – mondja –, mert megtaláltam elveszett drachmát! –

⁹ Ha pedig megtalálta, összehívja barátnőit és szomszédait, hogy elmondja nekik: ‘Örüljete velem, mert megtaláltam a drachmát, amelyet elvesztettem!’

⁹ *Ha megtalálta, összehívja barátnőit és szomszédait és azt mondja nekik: örüljete velem, megtaláltam elveszett drachmát.*

⁹ *És ha megtalálta, egybehívja az ő asszonybarátait és szomszédait, mondván: Örüljete én velem, mert megtaláltam a drachmát, melyet elvesztettem vala!*

⁹ És ha megtalálta, összehívja a barátnőit és a szomszédasszonyait, és így szól: „Örüljete velem, mert megtaláltam a drachmát, amit elvesztettem.”

¹⁰ ITA DICO VOBIS: GAUDIUM FIT CORAM ANGELIS DEI SUPER UNO PECCATORE PAENITENTIAM AGENTE”.

¹⁰ Mondom nektek, az Isten angyalai is éppígy örülnek majd egy megtérő bűnösnek.”

¹⁰ Mondom nektek: hasonló öröm lesz Isten angyalainak színe előtt egy megtérő bűnös miatt.«

¹⁰ *Mondom nektek: éppen így örülnek majd Isten angyalai egy megtérő bűnösnek.”*

¹⁰ *Ezenképen, mondom néktek, örvendezés van az Isten angyalainak színe előtt egy bűnös ember megtérésén.*

¹⁰ Mondom nektek, így fognak örülni Isten angyalai egyetlen bűnös megtérésének.

¹¹ AIT AUTEM: “HOMO QUIDAM HABEBAT DUOS FILIOS.

¹¹ Majd így folytatta: „Egy embernek volt két fia.

¹¹ Azután így szólt: »Egy embernek volt két fia.

¹¹ Aztán tovább folytatta: „Egy embernek két fia volt.

¹¹ Monda pedig: Egy embernek vala két fia;

¹¹ Azután így folytatta: – Valakinek volt két fia.

¹² ET DIXIT ADULESCENTIOR EX ILLIS PATRI: “PATER, DA MIHI PORTIONEM SUBSTANTIAE, QUAE ME CONTINGIT”. ET DIVISIT ILLIS SUBSTANTIAM.

¹² A fiatalabbik egyszer így szólt apjához: Apám, add ki nekem az örökség rám eső részét! Erre szétszította köztük vagyonát.

¹² A fiatalabb azt mondta apjának: ‘Apám! Add ki nekem az örökség rám eső részét!’ Erre szétszította köztük vagyonát.

¹² A fiatalabb így szólt atyjához: atyám, add ki az örökség nekem járó részét. Az elosztotta köztük vagyonát.

¹² És monda az ifjabbik az ő atyjának: Atyám, add ki a vagyonból rám eső részt! És az megosztá köztük a vagyont.

¹² A fiatalabbik így szólt apjához: „Atyám, add ki nekem a vagyon rám eső részét.” Ő pedig megosztotta köztük javait.

¹³ ET NON POST MULTOS DIES, CONGREGATIS OMNIBUS, ADULESCENTIOR FILIUS PEREGRE PROPECTUS EST IN REGIONEM LONGINQUAM ET IBI DISSIPAVIT SUBSTANTIAM SUAM VIVENDO LUXURIOSE.

¹³ Nem sokkal ezután a fiatalabbik összeszedte mindenét és elment egy távoli országba. Ott léha életet élve eltékozolta vagyonát.

¹³ Nem sokkal ezután a fiatalabb fiú összeszedte mindenét, elment egy távoli országba, és ott léha étellel eltékozolta vagyonát.

¹³ Néhány nap múlva a fiatalabb összeszedte mindenét, elköltözött messze vidékre és kicsapongó étellel eltékozolta vagyonát.

¹³ Nem sok nap múlva aztán a kisebbik fiú összeszedvén mindenét, messze vidékre költözék; és ott eltékozolá vagyonát, mivelhogy dobzódva élt.

¹³ Néhány nap múlva a fiatalabbik fiú összeszedett mindent, elköltözött messze földre, és ott eltékozolta vagyonát, mert szertelen életet élt.

¹⁴ ET POSTQUAM OMNIA CONSUMMASSET, FACTA EST FAMES VALIDA IN REGIONE ILLA, ET IPSE COEPIT EGERE.

¹⁴ Amikor már mindenét elpazarolta, az országban nagy éhínség támadt, s nélkülözni kezdett.

¹⁴ Miután mindent elpazarolt, nagy éhínség támadt azon a vidéken, és nélkülözni kezdett.

¹⁴ *Miután mindenét elpazarolta, nagy éhínség támadt azon a vidéken, és szűkölködni kezdett.*

¹⁴ *Minekutána pedig mindent elköltött, támada nagy éhség azon a vidéken, és ő kezdte szükségét látni.*

¹⁴ *Miután elköltötte mindenét, nagy éhínség támadt azon a vidéken, ő pedig nélkülözni kezdett.*

¹⁵ ET ABIIT ET ADHAESIT UNI CIVIUM REGIONIS ILLIUS, ET MISIT ILLUM IN VILLAM SUAM, UT PASCERET PORCOS;

¹⁵ *Erre elment és elszegődött egy ottani gazdához. Az kiküldte a tanyájára a sertéseket őrizni.*

¹⁵ *Erre elment és elszegődött egy ottani gazdához, aki kiküldte a tanyájára, hogy őrizze a disznókat.*

¹⁵ *Fogta magát, beszegődött egy polgárhoz azon a vidéken. Az kiküldte tanyájára, hogy őrizze a sertéseket.*

¹⁵ *Akkor elmenvén, hozzá szegődék annak a vidéknek egyik polgárához; és az elküldé őt az ő mezeire disznókat legeltetni.*

¹⁵ *Ekkor elment, és elszegődött egy helybeli polgárhoz, aki kiküldte őt a földjeire disznókat őrizni.*

¹⁶ ET CUPIEBAT SATURARI DE SILIQUIS, QUAS PORCI MANDUCABANT, ET NEMO ILLI DABAT.

¹⁶ *Örült volna, ha éhségét azzal az eledellel csillapíthatta volna, amit a sertések ettek, de még abból sem adtak neki.*

¹⁶ *Szeretett volna jóllakni a disznók eledelével, de abból sem adtak neki.*

¹⁶ *Szívesen megtöltötte volna gyomrát a sertések eledelével, de senki sem adott neki belőle.*

¹⁶ *És kívánja vala megtölteni az ő gyomrát azzal a moslékkel, a mit a disznók ettek; és senki sem ad vala néki.*

¹⁶ *Szívesen megtöltötte volna a gyomrát azzal az eleséggel, amit a disznók ettek, de senki sem adott neki.*

¹⁷ IN SE AUTEM REVERSUS DIXIT: “QUANTI MERCENNARII PATRIS MEI ABUNDANT PANIBUS, EGO AUTEM HIC FAME PEREO.

¹⁷ *Ekkor magába szállt: Apám házában a sok napszámos bővelkedik kenyérben – mondta –, én meg éhen halok itt.*

¹⁷ *Ekkor magába szállt, és azt mondta: ‘Apámnak hány bérese bővelkedik kenyérben, én meg itt éhen halok.*

¹⁷ *Akkor magába szállva így bánkódott: hány béres dúskál ennivalóban atyám (házában), én pedig itt éhen veszek!*

¹⁷ *Mikor aztán magába szállt, monda: Az én atyámnak mily sok bérese bővölködik kenyérben, én pedig éhen halok meg!*

¹⁷ Ekkor magába szállt, és ezt mondta: „Apámnak hány bérese bővelkedik kenyérben, én pedig itt éhen pusztulok!

¹⁸ SURGAM ET IBO AD PATREM MEUM ET DICAM ILLI: PATER, PECCAVI IN CAELUM ET CORAM TE

¹⁸ Útra kelek, hazamegyek apámhoz és megvallom: Apám, vétkeztem az ég ellen és teellened.

¹⁸ Fölkelek, elmegyek apámhoz, és azt mondom neki: Apám! Vétkeztem az ég ellen és teellened!

¹⁸ *Fölkelek és atyámhoz megyek. Atyám, mondom neki, vétkeztem az ég ellen és teellened!*

¹⁸ *Fölkelvén elmegyek az én atyámhoz, és ezt mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened.*

¹⁸ Útra kelek, elmegyek apámhoz, és azt mondom neki: »Apám, szörnyű bűnt követtem el ellened.

¹⁹ ET IAM NON SUM DIGNUS VOCARI FILIUS TUUS; FAC ME SICUT UNUM DE MERCENNARIIS TUIS”.

¹⁹ Arra, hogy fiadnak nevezz, már nem vagyok méltó, csak béreseid közé fogadj be.

¹⁹ Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz, csak béreseid közé fogadj be engem!'

¹⁹ *Arra már nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezz, csak béreseid közé fogadj be.*

¹⁹ *És nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam; tégy engem olyanná, mint a te béreseid közül egy!*

¹⁹ Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz. Fogadj be béreseid közé!«”

²⁰ ET SURGENS VENIT AD PATREM SUUM. CUM AUTEM ADHUC LONGE ESSET, VIDIT ILLUM PATER IPSIUS ET MISERICORDIA MOTUS EST ET ACCURRENS CECIDIT SUPRA COLLUM EIUS ET OSCULATUS EST ILLUM.

²⁰ Csakugyan útra kelt és visszatért apjához. Apja már messziről meglátta és megesett rajta a szíve. Eléje sietett, a nyakába borult és megcsókolta.

²⁰ Föl is kerekedett, és elment apjához. Apja már messziről meglátta és megesett rajta a szíve. Eléje sietett, a nyakába borult és megcsókolta.

²⁰ *Fölkerekedett tehát és visszament atyjához. Atyja már messziről meglátta őt és megesett rajta a szíve. Eléje sietett, nyakába borult és megcsókolta.*

²⁰ *És felkelvén, elméne az ő atyjához. Mikor pedig még távol volt, meglátá őt az ő atyja, és megesék rajta a szíve, és oda futván, a nyakába esék, és megcsókolgatá őt.*

²⁰ Útra kelt, és elment apjához. Még messze járt, amikor apja meglátta, megesett a szíve rajta, eléje futott, a nyakába borult, és megcsókolta.

²¹ DIXITQUE EI FILIUS: “PATER, PECCAVI IN CAELUM ET CORAM TE; IAM NON SUM DIGNUS VOCARI FILIUS TUUS”.

²¹ Erre a fiú megszólalt: Apám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzen.

²¹ A fiú így szólt hozzá: ‘Apám! Vétkeztem az ég ellen és teellened; már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzen.’

²¹ *Atyám, szólt a fiú, vétkeztem az ég ellen és teellened! Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzen.*

²¹ *És monda néki a fia: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened; és nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hívattassam!*

²¹ A fiú ekkor így szólt: „Apám, szörnyű bűnt követtem el ellened. Nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzen.”

²² DIXIT AUTEM PATER AD SERVOS SUOS: “CITO PROFERTE STOLAM PRIMAM ET INDUITE ILLUM ET DATE ANULUM IN MANUM EIUS ET CALCEAMENTA IN PEDES

²² Az apa odaszólt a szolgáknak: Hozzatok hamar a legdrágább ruhát és adjátok rá. Az ujjára húzzatok gyűrűt, és a lábára sarut.

²² Az apa azonban ezt mondta szolgáinak: ‘Hozzatok hamar a legdrágább ruhát és adjátok rá, húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut a lábára!’

²² *De atyja megparancsolta a szolgáknak: Vegyétek elő hamar a legdrágább köntöst és adjátok rá, húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut lábára.*

²² *Az atyja pedig monda az ő szolgáinak: Hozzatok ki a legszebb ruhát, és adjátok fel rá; és húzzatok gyűrűt a kezére, és sarut a lábaira!*

²² Az apa viszont ezt mondta szolgáinak: „Hozzatok ki hamar a régi ruháit, és öltöztessétek fel! Húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut a lábára!”

²³ ET ADDUCITE VITULUM SAGINATUM, OCCIDITE ET MANDUCEMUS ET EPULEMUR,

²³ Vezessétek elő a hizlalt borjút, és vágjátok le. Együnk és vigadjunk,

²³ Azután hozzatok elő a hizlalt borjút, vágjátok le, együnk és vigadjunk,

²³ *Vezessétek elő a hizlalt borjút és öljétek le. Együnk és vigadjunk,*

²³ *És előhozván a hizott tulkot, vágjátok le, és együnk és vigadjunk.*

²³ Azután hozzatok a hizlalt borjút, vágjátok le! Együnk és vigadjunk,

²⁴ QUIA HIC FILIUS MEUS MORTUUS ERAT ET REVIXIT, PERIERAT ET INVENTUS EST”. ET COOPERUNT EPULARI.

²⁴ hisz fiam halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült. Erre vigadozni kezdtek.

²⁴ mert ez a fiam meghalt, és föltámadt, elveszett, és megtaláltatott.’ Aztán elkezdtek vigadozni.

²⁴ *hiszen a fiam meghalt, de föltámadt, elveszett, de megkerült. Erre vigadozni kezdtek.*

²⁴ *Mert ez az én fiam meghalt, és feltámadott; elveszett, és megtaláltatott. Kezdenek azért vígadni.*

²⁴ mert ez a fiam halott volt, és újra életre kelt; elveszett, és megkerült!’ És elkezdtek vigadozni.

²⁵ ERAT AUTEM FILIUS EIUS SENIOR IN AGRO ET, CUM VENIRET ET APPROPINQUARET DOMUI, AUDIVIT SYMPHONIAM ET CHOROS

²⁵ Az idősebbik fiú kint volt a mezőn. Amikor hazatérőben közeledett a házhoz, meghallotta a zeneszót és a táncot.

²⁵ Az idősebb fiú pedig a mezőn volt, és amikor hazatérőben a házhoz közeledett, meghallotta a zeneszót és táncot.

²⁵ *Idősebb fia kinn volt a mezőn. Hazafelé jövet hallotta a muzsikát és a táncot.*

²⁵ *Az ő nagyobbik fia pedig a mezőn vala: és mikor hazajövéen, közelgetett a házhoz, hallá a zenét és tánczot.*

²⁵ Az idősebbik fiú a mezőn volt, és amikor hazajövet közeledett a házhoz, meghallotta a zenét és az énekszót.

²⁶ ET VOCAVIT UNUM DE SERVIS ET INTERROGAVIT QUAE HAEC ESSENT.

²⁶ Szólt az egyik szolgának és megkérdezte, mi történt.

²⁶ Odahívott egyet a szolgák közül, és megkérdezte, hogy mi történt.

²⁶ *Hívta az egyik szolgát és megkérdezte, mi történt.*

²⁶ *És előszólítván egyet a szolgák közül, megtudakozá, mi dolog az?*

²⁶ Magához hívott egy szolgát, és tudakolta tőle, hogy mi történt.

²⁷ ISQUE DIXIT ILLI: “FRATER TUUS VENIT, ET OCCIDIT PATER TUUS VITULUM SAGINATUM, QUIA SALVUM ILLUM RECEPIT”.

²⁷ Megjött az öcséd, és apád levágta a hizlalt borjút, hogy egészségben előkerült – felelte.

²⁷ Az így válaszolt neki: ‘Megjött az öcséd, és apád levágta a hizlalt borjút, mivel egészségben kapta őt vissza.’

²⁷ *Megjött az öcséd, felelte, s atyád leölette a hizlalt borjút, mert egészségben visszakerült.*

²⁷ *Az pedig monda néki: A te öcséd jött meg; és atyád levágatá a hízott tulkot, mivelhogy egészségben nyerte őt vissza.*

²⁷ Mire a szolga így felelt: „Testvéred jött meg, és apád levágatta a hizlalt borjút, mivel egészségben kapta őt vissza.”

28 INDIGNATUS EST AUTEM ET NOLEBAT INTROIRE. PATER ERGO ILLIUS EGRESSUS COEPIT ROGARE ILLUM.

28 Erre ő megharagudott, és nem akart bemenni. Ezért az apja kijött és kérlelte.

28 Erre ő megharagudott, és nem akart bemenni. Ezért az apja kijött, és kérlelte.

28 *Erre az megharagudott és nem akart bemenni. Atyja kijött és kérlelni kezdte.*

28 *Erre ő megharaguvék, és nem akara bemenni. Az ő atyja annakokáért kimenvén, kérlelé őt.*

28 Ekkor ő haragra lobbant, és nem akart bemenni. De apja kijött, és kérlelte.

29 AT ILLE RESPONDENS DIXIT PATRI SUO: “ECCE TOT ANNIS SERVIO TIBI ET NUMQUAM MANDATUM TUUM PRAETERII, ET NUMQUAM DEDISTI MIHI HAEDUM, UT CUM AMICIS MEIS EPULARER;

29 De ő szemére vetette apjának: Látod, én annyi éve szolgállok neked és egyszer sem szegtem meg parancsodat. És nekem még egy gödölyét sem adtál soha, hogy egyet mulathassak a barátaimmal.

29 Ő azonban ezt mondta apjának: ‘Lásd, hány esztendeje szolgállok neked, soha meg nem szegtem parancsodat, mégsem adtál nekem soha egy kecskét sem, hogy mulathassak barátaimmal.

29 *De ő szemére vetette atyjának: nézd, annyi esztendeje szolgállok már neked, soha meg nem szegtem parancsaidat, de te egyetlen gödölyét sem adtál nekem, hogy barátaimmal mulathattam volna.*

29 *Ő pedig felelvén, monda atyjának: Ímé ennyi esztendőtlől fogva szolgállok néked, és soha parancsolatodat át nem hágtam: és nékem soha nem adtál egy kecskefiat, hogy az én barátaimmal vígadjak.*

29 Ő azonban ezt mondta neki: „Látod, hány esztendeje szolgállok neked!? Soha nem szegtem meg parancsodat, és te sohasem adtál nekem még egy kecskét sem, hogy barátaimmal vigadozhassak.

30 SED POSTQUAM FILIUS TUUS HIC, QUI DEVORAVIT SUBSTANTIAM TUAM CUM MERETRICIBUS, VENIT, OCCIDISTI ILLI VITULUM SAGINATUM”.

30 Most meg, hogy ez a fiad megjött, aki vagyonodat rossz nőkre pazarolta, hizlalt borjút vágattál le neki. –

30 De amikor megjött ez a te fiad, aki a vagyonodat parázna nőkre költötte, levágattad neki a hizlalt borjút.’

30 *Most pedig, hogy ez a te fiad, aki vagyonodat parázna nőkre tékozolta, megjött, leöletted a hizlalt borjút.*

30 *Mikor pedig ez a te fiad megjött, a ki paráznákkal emésztette föl a te vagyonodat, levágattad neki a hizott tulkot.*

³⁰ Amikor pedig megjött ez a te fiad, aki parázna nőkre tékozolta el vagyonodat, levágattad a hizlalt borjút.”

³¹ AT IPSE DIXIT ILLI: “FILI, TU SEMPER MECUM ES, ET OMNIA MEA TUA SUNT;

³¹ Az mondta neki: Fiam, te mindig itt vagy velem, és mindenem a tiéd.

³¹ Ő azonban azt mondta neki: ‘Fiam! te mindig velem vagy, és mindenem a tiéd.

³¹ *Fiam, válaszolta ő, te mindig velem vagy és mindenem a tiéd.*

³¹ *Az pedig monda néki: Fiam, te mindenkor én velem vagy, és mindenem a tiéd!*

³¹ Ő azonban így válaszolt: „Fiam, te mindig velem vagy, és mindenem a tiéd.

³² EPULARI AUTEM ET GAUDERE OPORTEBAT, QUIA FRATER TUUS HIC MORTUUS ERAT ET REVIXIT, PERIERAT ET INVENTUS EST””.

³² S illet vigadnunk és örülnünk, mert ez az öcséd halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült.”

³² De vigadozni és örvendezni kellett, mert ez az öcséd meghalt, és föltámadt, elveszett, és megtaláltatott.’«

³² *Illett, hogy vigadjunk és örvendezzünk, mert a te öcséd meghalt, de föltámadt, elveszett, de megkerült.”*

³² *Vigadnod és örülnöd kellene hát, hogy ez a te testvéred meghalt, és feltámadott; és elveszett, és megtaláltatott.*

³² Ünnepegni és örvendezni kellett, mert ez a te testvéred halott volt, és életre kelt; elveszett, és megkerült.”

1.3. BEHATÁROLÁS

A fejezet három epizódból áll, melyeket a megtalálás örömének és az irgalmasságnak a témája fűz össze. Jézus a Jeruzsálembé vezető útja során együtt étkezik bűnös emberekkel, ami miatt egyesek megszólják őt, s ezért beszél el az isteni irgalmasságról szóló három példabeszédet (Lk 15,1-3): az elveszett juhról (Lk 15,4-7), az elveszett pénzérméről (Lk 15,8-10) és az irgalmas Atyáról (Lk 15,11-32). Ez utóbbi két példázat csak a Lukács-evangéliumban található meg. Vagyis e három szakasz felöleli az egész fejezetet (Lk 15,1-32).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

- Isten keresi a bűnös embert, nem hagyja magára, mindent megtesz érte, hogy szabaddá tegye.
- Istennek ez a megrendítő irgalmassága Jézus Krisztusban ragyog fel a legteljesebb módon.

- Jézus nem mond le a bűnösökről. Közösséget vállal velük, együtt étkezik velük: örül örömüknek, fáj neki a fájdalmuk.
- Istennek ezzel a nagy irgalmával mindenhol, még a leghétköznapiabb élethelyzetekben is találkozhat az ember.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἐπὶ τοὺς ὄμους αὐτοῦ (*epi túsz ómúsz áutú*): a vállára (Lk 15,5)

A „vállra” szókapcsolat csupán kétszer jelenik meg az újszövetségi Szentírás oldalain. Egyszer negatív módon, amikor kifejezi azt, hogy egyes farizeusok és írástudók elviselhetetlen, nehéz terheket raknak az emberek vállára (Mt 23,4). A másik alkalommal pedig szemlélteti az elveszett juhát megtaláló pásztor örömét, aki a szerencsétlen bárányt a vállára felteszi (Lk 15,5). Mindkét esetben Jézus ajkán hangzik el ez a kifejezés, amivel arra hívja fel a figyelmet, hogy a terheket nem csupán a másik ember vállára kell pakolni, hanem a saját vállunkra is kell belőle tenni, átvállalni. Míg a súlyt a farizeusok és az írástudók másokra terhelik, addig a jó pásztor a bárányt a maga vállára helyezi. Így válik az emberi „váll” bizonyos értelemben az irgalmas és örömteli együttérzésnek s a közös tehervállalásnak a jelképévé. Illetve annak a szimbólumává, hogy Isten az irgalmas és megbocsátó szeretetével nem megnyomorít, hanem mindig felszabadít.

Συγχαρήτε (*szünkhárete*): együtt örülni, örvendezni; örömet megosztani (Lk 15,6.9)

A kifejezés az evangélisták közül csak Lukácsnál jelenik meg (Lk 1,58; Lk 15,6.9), illetve Pál apostol használja még két levelében (1Kor 12,26; 1Kor 13,6; Fil 2,17-18). Erzsébettel Keresztelő János születése miatt együtt örülnek a szomszédai és a rokonai (Lk 1,58), illetve a barátok és a szomszédok együtt örvendeznek az elveszett bárányt megtaláló pásztorral, és az elveszett pénzért meglelő asszonnyal (Lk 15,6.9). Továbbá Pál hangsúlyozza, hogy az Egyház testében a tagok együtt örülnek akkor, ha az egyik társukat megtiszteltetés éri (1Kor 12,26), illetve maga az apostol együtt örvendezik a filippi hívőkkel (Fil 2,17-18). Végül a szeretethimnuszban azt is megfogalmazza, hogy a szeretet együtt örül az igazsággal (1Kor 13,6).

Tehát a keresztény ember öröme egyrészt az igazságból, vagyis a Jézus Krisztusból fakadó öröm, másrészt pedig a másik embertárs öröme miatti együtt örvendezés. Hiszen az igazi öröm sohasem önző, mert mindig közösségi dimenziója van (vö. Róm 12,15).

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 5,29-32 Lévi a házában nagy lakomát rendezett neki. Nagyon sok vámos és más ember együtt ült vele az asztalnál. A farizeusok és az írástudók emiatt zúgolódtak. „Miért esztek és isztok együtt a vámosokkal és a bűnösökkel?” – kérdezték tanítványaitól. Jézus adott nekik feleletet: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Mert nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket, hogy megtérjenek.”

Lk 7,29.34 Akik hallgatták, az egész nép, sőt még a vámosok is igazat adtak az Istennek, és fölvtették János keresztségét. (...) Eljött az Emberfia, eszik és iszik, s azt mondjátok rá, lám, milyen falánk, iszákos ember, a vámosok és a bűnösök barátja.

Lk 13,30 És íme, vannak utolsók, akik elsők lesznek, és vannak első, akik utolsók lesznek.”

Lk 19,7.10 Akik ezt látták, méltatlankodva megjegyezték, hogy bűnös emberhez tér be megpihenni. (...) Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse azt, ami elveszett.”

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 9,10-13 Amikor később vendégül látta házában, sok vámos meg bűnös jött oda, s Jézussal és tanítványaival együtt asztalhoz telepedett. Ezt látva a farizeusok megkérdezték tanítványaitól: „Miért eszik mesteretek vámosokkal és bűnösökkel?” Jézus meghallotta, és így válaszolt: „Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. Menjetek és tanuljátok meg, mit jelent: Irgalmasságot akarok, nem áldozatot. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem hogy a bűnösöket.”

Mt 12,11 Így felelt: „Ha valakinek közületek csak egy juha van, s az szombaton gödörbe esik, vajon nem markolja meg és nem húzza ki?”

Mt 18,12-14 Mit gondoltok? Ha egy embernek száz juha van és egy eltéved közülük, nem hagyja ott a hegyen a kilencvenkilencet, és nem megy el, hogy megkeresse az egy elveszettet? Ha aztán sikerül neki megtalálnia, bizony mondom nektek, annak jobban örül, mint az el nem tévedt kilencvenkilencnek. Éppen így mennyei Atyátok sem akarja, hogy csak egy is elveszen e kicsik közül.

Mt 21,28-31 „Mi a véleményetek erről? Egy embernek volt két fia. Odament az elsőhöz és szólt neki: Fiam, menj ki a szőlőbe dolgozni. Nem megyek – felelte –, de később meggondolta és kiment. Odament a másikhoz, és annak is szólt. Megyek – felelte –, de mégsem ment ki. Melyik tett eleget a kettő közül apja kívánságának?” „Az első” – válaszolták. Erre Jézus így szólt hozzájuk: „Bizony mondom nektek, hogy a vámosok és a cédák megelőznek benneteket az Isten országában.

Jn 10,15-16.26-28 mint ahogy az Atya ismer engem és én ismerem az Atyát. Életemet adom a juhokért. De más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Ezeket is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra, s egy nyáj lesz és egy pásztor. (...) Mégsem hisztek, mert nem vagytok juhaim közül valók. A juhaim hallgatnak szavamra, ismerem őket, és ők követnek engem. Örök életet adok nekik, nem vesznek el soha, nem ragadja ki őket a kezemből senki.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Ez 18,27 Amikor a bűnös elfordul a bűntől, amit elkövetett, s a törvényhez és az igazsághoz igazodik, megmenti életét.

Ez 34,8.11-12.16 Amint igaz, hogy élek – mondja az Úr, az Isten: Mivel nyájam prédává lett és minden vadállat felfalhatta, mert nem volt pásztor, hiszen pásztoraim nem törődtek nyájammal, pásztoraim magukat legeltették, nem a nyájamat legeltették, (...) Ezt

mondja azért az Úr, az Isten: Nézzétek, magam gondoskodom nyájamról, és magam ügyelek rájuk. Amint a pásztor szemlét tart nyája fölött, amikor elszéledt juhai között van, én is szemlét tartok juhaim fölött, amelyek azon a napon szétszóródtak. Visszahozom őket mindenünnen, ahová a felhő és sötétség napján szétszóródtak. (...) Megkeresem az elveszettet, visszaterelem az elszéledtet, bekötözöm a sérültet, ápolom a beteget, a kövér és egészséges fölött meg őrködöm. Az igazság szerint legeltetem őket.

Iz 40,10-11 Íme, Isten, az Úr, eljön hatalommal, karja mindent uralma alá vet. Győzelmének jutalma halad a nyomában, előtte meg a győzelmi jelvények. Mint a pásztor, úgy legelteti nyáját. Karjaira veszi bárányait, az ölében hordozza őket, és nagy gondnal vezeti az anyajuhokat.

Iz 46,3-4 „Hallgassatok ide, Jákob háza, és ti mindnyájan, akik Izrael házából megmaradtatok, akiket anyátok méhétől fogva hordozok, akiknek terhét az anyaöltől kezdve viselem. Én öregkorotokig ugyanaz maradok, s míg meg nem öszültök, hordozlak titeket. Mint eddig is tettem, továbbra is viszlek, fenntartalak és megmentelek benneteket.

Iz 53,6.10-11 Mi mindnyájan, mint a juhok, tévelyegtünk, ki-ki a maga útjára tért, és az Úr mégis az ő vállára rakta mindnyájunk gonoszságát. (...) Úgy tetszett az Úrnak, hogy összetöri a szenvedéssel. Ha odaadja életét engesztelő áldozatul: látni fogja utódait, hosszúra nyúlik élete, és teljesül általa az Úr akarata. „Majd ha véget ér lelkének gyötrelme, látni fogja a világosságot, és megelégedés tölti el. Szünetével sokakat megigazultakká tesz szolgám, mivel gonoszságaikat magára vállalta.

Jer 50,6 Elveszett juhnyáj volt az én népem; pásztorai félrevezették és bujdosni hagyták a hegyekben; hegyről halomra vándoroltak, s megfeledkeztek tanyájukról.

Zsolt 119,176 Eltévedtem, mint a bárány, mely útját vesztette. Keresd meg szolgádat, hiszen nem feledkeztem meg törvényeidről!

ApCsel 11,3 „Körülmetéletlen emberek házában jártál, és ettél velük.”

Róm 2,1 Nincs hát számodra mentség, bárki vagy is, te ember, aki ítélkezel. Mert amikor mást elítélsz, magadat marasztalod el, hiszen ugyanazt műveled te is, ítélkező.

Róm 5,20 Közben azonban belépett a törvény, hogy vele szaporodjék a bukás. Ahol azonban elhatalmasodott a bűn, túláradt a kegyelem,

Gal 2,12 Mielőtt ugyanis néhányan átjöttek volna Jakabtól, együtt étkezett a pogányokkal, azután azonban, hogy ezek megjelentek, visszahúzódott és különvált tőlük, mert félt a körülmetéltektől.

1Kor 5,9-11 Levelemben már megírtam nektek: Ne barátkozzatok romlott emberekkel. Nem általában e világ kicsapongóira, fősvényeire, rablóira vagy bálványimádóira gondolok, mert akkor ki kellene szöknötök a világból. Most azonban ezt írom nektek: Ne érintkezzetek azzal, akit testvérnek hívnak, de kicsapongó, kapzsi, bálványimádó, átkozódó, részeges vagy rabló. Az ilyennel ne is étkezzetek együtt.

Ef 2,3-6.10 Közéjük tartoztunk mi is, amíg testi vágyainkban éltünk, s megtettük, amit a test és az érzékek kívántak. Születésünknél fogva mi is a harag gyermekei voltunk, akárcsak a többi ember. De a végtelenül irgalmas Isten azzal mutatta meg nagy szeretetét irántunk, hogy Krisztussal életre keltett minket, bűneinkben halottakat is – így kegyelemből kaptátok a megváltást; feltámasztott minket, és Krisztus Jézusban a

mennyeiek közé helyezett minket, (...) Az ő alkotása vagyunk: Krisztus Jézusban jótettekre teremtett minket; ezeket az Isten előre elrendelte, hogy bennük éljünk.

Ef 3,7 Ennek lettem szolgája Isten kegyelmi adományából, amelyet hathatós erejével juttatott nekem.

1Pt 1,5 Isten hatalma megőrzött titeket a hitben az örök üdvösségre, amely készen áll, hogy az utolsó időben majd megnyilvánuljon.

1Pt 2,25 Olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és oltalmazójához.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Nüsszai Szent Gergely: Amikor viszont megtalálta a pásztor a bárányt, nem büntette meg: Ő nem erőszakkal vezette vissza a nyájhoz, hanem vállaira fektette, gyengéden hordozta és így vitte vissza a nyájhoz.

Tehát azért vette a bárányt a vállára, mert az emberi természet felöltésével hordozta a mi bűneinket is. Amikor megtalálta, visszatért vele a házba, mivel a mi Pásztorunk is visszatért a mennyországba az emberek megváltása után.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

Az elveszett bárány

605. Ez a szeretet nem ismer kivételt. Jézus erre az elveszett bárány példázatának záradékában emlékeztetett: "Ugyanígy mennyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elvesszen e kicsinyek közül" (Mt 18,14). Állítja, hogy "életét adja, váltságul sokakért" (Mt 20,28). Ez az utóbbi kijelentés nem leszűkítő értelmű: az emberiség egészét állítja szembe a Megváltó egyetlen személyével, aki odaadja magát, hogy megmentse azt. Az Egyház az Apostolok nyomán tanítja, hogy Krisztus kivétel nélkül minden emberért halt meg: "Nincs, nem volt és nem lesz olyan ember, akiért (Krisztus) ne szenvedett volna".

A tékozló fiú

1439. A megtérés és bűnbánat folyamatát Jézus csodálatosan írja le a "tékozló fiú" példabeszédében, melynek középpontja az "irgalmas Atya": a hazug szabadság káprázata, az atyai ház elhagyása; a végtelen nyomorúság, melybe a fiú jutott, miután eltékozolta vagyonát; a mélységes megaláztatás, hogy disznókat kell őriznie, s ami még rosszabb, hogy a disznók eledelével vágyódik jóllakni; elgondolkodás az elveszett javakról; a bűnbánat és az elhatározás, hogy bűnösnek fogja vallani magát atyja előtt; a visszatérés útja; a nagylelkű fogadtatás az atyánál; az atya öröme: mindez a megtérés folyamatának sajátos eleme. A szép ruha, a gyűrű és az ünnepi lakoma annak az új, tiszta, emberhez méltó és örömteli életnek a szimbólumai, mely az Istenhez és az Ő családjának -- ami az Egyház -- ölébe megtérő ember élete. Egyedül Krisztusnak az Atya szeretetének mélységeit ismerő

Szíve volt képes Atyja irgalmasságának mélységeit ilyen egyszerűen és szépen kinyilatkoztatni számunkra.

Megtérés

1428. Krisztus meghívása a megtérésre állandóan visszhangzik tehát a keresztények életében. E második megtérés állandó feladat az egész Egyház számára, mely "bűnösöket foglal magába, egyszerre szent és mindig megtisztulásra szorul, ezért szüntelenül a bűnbánat és a megújulás útját járja". E megtérésre törekvés nem pusztán emberi tett. A "töredelmes szív" mozgása ez, melyet a kegyelem vonz és indít, hogy válaszoljon az irgalmas Isten szeretetére, aki előbb szeretett bennünket.

1430. Miként már a Prófétáknál is, Jézusnál a meghívás a megtérésre és a bűnbánatra elsősorban nem a külső cselekedetekre irányul, a "zsákra és hamura", böjtölésre és önmegtagadásokra, hanem a szív megtérésére, a belső bűnbánatra. Enélkül a bűnbánat cselekedetei terméketlenek és hazugok; ezzel szemben a belső megtérés e lelkület látható jelekkel való kifejezésére sarkall gesztusokban és bűnbánati gyakorlatokban.

1431. A belső bűnbánat az egész élet gyökeresen új iránya, visszafordulás teljes szívből Istenhez, a bűn elhagyása, elfordulás a rossztól, elkövetett gonosz cselekedeteink megtagadása. Ugyanakkor magában foglalja a vágyat és az elhatározást az élet megváltoztatására, reménykedve az isteni irgalmasságban és bízva az Ő kegyelmének segítségével. A szív e megtérését üdvös fájdalom és szomorúság kíséri, melyet az egyházatyák animi cruciatus-nak, a 'lélek gyötrelmének' és compunctio cordis-nak, a 'szív bánkódásának' neveznek.

1432. Az ember szíve nehéz és megkérgesedett. Istennek az emberbe új szívet kell adnia. A megtérés elsősorban Isten kegyelmének műve, aki megteszi, hogy a szívünk visszatér Őhozá: "Téríts magadhoz minket, Uram, és mi megtérünk" (Siral 5,21). Isten adja nekünk az erőt, hogy újra tudjunk kezdeni. Amikor a szívünk fölfedezi Isten szeretetének nagyságát, megrendül a bűn szörnyűségétől és súlyától, és kezd félni attól, hogy bűnnel megbántsa Istent és elszakadjon Tőle. Az emberi szív megtér, ha föltekint arra, akit bűneink keresztülszúrtak.

"Tekintsünk Krisztus vérére, és megértjük, mennyire értékes Atyja számára; mert üdvösségünkért kiontva az egész világnak meghozta a bűnbánat kegyelmét."

1435. A megtérés a mindennapi életben a kiengesztelődés gesztusaival, a szegényekkel való törődéssel, a jog és igazság gyakorlásával és védelmével, a hibáknak a testvérek előtti beismerésével, a testvéri feddével, az életvitel felülvizsgálatával, a lelkiismeretvizsgálattal, a lelkipozícióval, a szenvedések elfogadásával, az igazságért elszenvedett üldözés elviselésével történik. A bűnbánat legbiztosabb útja minden nap fölvenni a keresztet, és követni Jézust.

Megtérés szentsége

1465. Amikor a pap a bűnbocsánat szentségét kiszolgáltatja, a jó Pásztor szolgálatát végzi, aki keresi az elveszett bárányt; az irgalmas szamaritánusét, aki bekötözi a sebeket; az atyáét, aki a tékozló fiúra vár és visszatértekor szeretettel fogadja; az igazságos bírót, aki

személyválogatás nélkül hoz igazságos és irgalmas ítéletet. Egyszóval a pap Isten bűnös iránti irgalmas szeretetének jele és eszköze.

1423. A megtérés szentségének nevezik amiatt, hogy szentségileg megvalósítja Jézus megtérésre szólító hívását, tudniillik az elhatározást a visszatérésre az Atyához, akitől az ember a bűn által eltávolodott.

Fiúvá fogadtak, örökösök vagyunk

2009. A fiúvá fogadás, amely kegyelemből az isteni természet részeseivé tesz minket, Isten ingyenes igazságossága következtében valódi érdemmel ruházhat föl. Itt a jog kegyelemből fakad, szeretettel teljes jog, amely Krisztus "társörökösévé" és méltóvá tesz "a megígért örökségre, az örök életre". Jócselekedeteink érdeme az isteni jószág ajándéka. "Előbb adatott a kegyelem, most megfizetik az érdemet. (...) Az Ő ajándékai a te érdemeid."

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA DIVES IN MISERICORDIA KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

15. Prédikációinak fő témája az irgalom

Jézus ezért tette prédikációinak is egyik fő témájává az irgalmat, hogy bemutassa a jelenvaló Istent, aki Atya, szeretet és irgalom. Amint más témakörökben is szokta, az irgalomról is „parabolákban”, példabeszédekben szól, mivel ez a kifejezési forma jobban föltárja a mondottak természetét. Elegendő emlékeznünk a tékozló fiú, az irgalmas szamaritánus, vagy a gonosz szolga példabeszédére. De ezeken kívül is számtalan helyet találunk Krisztus tanításában, melyek mindig új módon világítják meg a szeretetet és az irgalmat. Gondoljunk csak a jó pásztorra, aki elmegy, hogy megkeresse az eltévedt bárányt, vagy az asszonyra, aki fölforgatja a házat, hogy megtalálja elveszett drachmáját. Az evangélisták közül Lukács az, aki részletesen kibontja Krisztus tanításának e fejezetét, és ezzel kiérdemelte, hogy művét az „irgalmasság evangéliumának” nevezzük.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA RECONCILIATIO ET POENITENTIA KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

5. A testvérről, aki elveszett

„Egy embernek két fia volt. A fiatalabb így szólt atyjához: Atyám, add ki nekem az örökség rám eső részét.” Ezeket elmondva Jézus az ifjú esetét megindítóan, határozottan írja le: könnyelmű távozását az atyai házból, vagyonának eltékozlását kicsapongó és értelmetlen étellel, az idegenség és éhség sötét napjait, de még inkább elveszett méltóságát, lealjasodását és szégyenét, végül a honvágyat, a hazatérés bátorságát, az atyai fogadtatást. Az atya nem feledkezett meg fiáról; ellenkezőleg változatlanul megtartotta szeretetében és törődött vele. Így azt, kit mindig várt, most átölelte, nagy lakomát rendezett, mert „aki halott volt, életre kelt, aki elveszett megkerült”.

Az ember – bárki ember – ilyen tékozló fiú, kit megszédített a kísértés, hogy különváljon atyjától, hogy független életmódot folytathasson; ebben a kísértésben elbukott; csalódva a hívságban, mely elvakította, magára maradván, önbecsülését elvesztve, ott maradt kifosztottan, amikor teljesen a maga számára akart egy világot teremteni;

nyomorúságának mélyén is gyötörte a honvágy, hogy visszatérjen atyjához. Isten, mint az atya, kiről a példabeszédben szó volt, várja fia hazatérését, a visszatérőt átöleli, az új találkozás öröme asztalt terít lakomára, amelyen a kiengesztelődést ünneplik.

Ebben a parabolában a legmegkapóbb az az ünnepélyes és szeretetteljes fogadtatás, melyet az atya a hazatérő fiának nyújtott: Isten irgalmasságának jele, ki mindig kész megbocsátani. Mondjuk ki menten: a kiengesztelődés elsősorban az Atya ajándéka.

...a testvérnek, ki otthon maradt

A hasonlat szól az idősebb testvéréről is, ki visszautasította a lakomán való részvételt. Szemére vetette a fiatalabb testvérnek bűnös életmódját, az atyának pedig a fogadtatást, melyben tékozló fiát részesítette, miközben ő, aki mindig szófogadó és hűséges volt atyja és otthona iránt, öneki sohasem engedték meg – amint mondotta –, hogy barátaival lakmározzék. Ez annak jele, hogy nem érti atyja jóságát. Amíg ez a testvér önmagától és szolgálatától eltelve, irigyen, telve keserűséggel és haraggal meg nem tér, atyjával és testvérével ki nem engesztelődik, addig nem lesz teljes az önmagára találás és találkozás lakomája.

Minden ember olyan, mint az idősebb testvér. Az önzés féltékenyvé teszi, megkeményíti szívét, elvakítja és elzárja a többiektől és Istentől. Az Atya jósága, irgalma bosszantja és botránkoztatja; a hazatérő fiú szerencséje keserű neki. Az embernek e tekintetben is meg kell térnie és ki kell engesztelődnie.

A tékozló fiú parabolája Isten, az Atya nagy szeretetének csodálatos története, aki hazatérő fiának ajándékkul adja a teljes kiengesztelődést. Az idősebb fiú alakja ugyanarra az önzésre emlékeztet, mely az embereket kettéosztja, azért ez a hasonlat az emberiség családjának történetévé lesz. Feltárja helyzetünket, és megmutatja a járható utat. A tékozló fiú honvágya és hazatérése, megtérése az atyai házba, és a megbocsátás után atyja karjaiba azoknak képe, akik szívük mélyéből vágyódnak kiengesztelődésre minden területen, fenntartás nélkül. Belső bizonyossággal látják, hogy ez csak akkor lehetséges, ha abból az első, alapvető kiengesztelésből fakad, mely az embert az Isten-nélküliség távolságából visszavezeti az Istennel való gyermeki barátsághoz, kinek végtelen irgalmát ő ismeri. De ha a másik fiú szempontjából nézzük a történetet, meglátjuk az emberiség családjának helyzetét, melyet az önzés megosztott; és megvilágosodnak azokat a nehézségek, melyek egy kiengesztelt és egységes családhoz vezető út akadályai; felismerjük, hogy az embernek szíve legmélyén kell megváltoznia, fel kell fedeznie az Atya irgalmasságát, és le kell gyűrnie a testvérek közötti értetlenséget és ellenségeskedést.

Ennek a bűnt eltörlő irgalmasságról szóló kimeríthetetlen parabolának a fényénél érti meg az Egyház a maga küldetését, hogy az Úr nyomdokain munkálkodjék a szív mélyéből fakadó megtérésen és kiengesztelődésen Isten és ember, illetőleg ember és ember között. És lássa meg, hogy e kettő szorosan összefügg.

FERENC PÁPA EVANGELII GAUDIUM KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

15. II. János Pál annak elismerésére szólított fel, hogy „nem szabad ellankadni az evangélium hirdetésében” azok felé, akik távol vannak Krisztustól, „hiszen ez az Egyház feladata”. A missziós tevékenység „ma is a legnagyobb kihívást jelenti az Egyház számára” és „elsődleges gondja kell legyen a misszió ügye”. Mi történne, ha valóban komolyan vennénk ezeket a szavakat? Egyszerűen elismernénk, hogy a missziós tevékenység az Egyház minden művének a paradigmája. Ezzel kapcsolatban a latin-amerikai püspökök kijelentették, hogy „nem maradhatunk többé csöndben, nem várakozhatunk passzívan a templomainkon belül”, illetve hogy el kell jutnunk „az egyszerű, megőrző lelkipásztorkodástól a határozottan missziós lelkipásztorkodásig”. Ez a feladat továbbra is az Egyház legnagyobb örömeinek a forrása: „Nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akiknek nincs szüksége rá, hogy megtérjen” (Lk 15,7).

FERENC PÁPA MISERICORDIAE VULTUS KEZDETŰ BULLÁJA

9. Az irgalmasságról szóló példabeszédekben Jézus kinyilatkoztatja Isten természetét. Olyan atyához hasonlítja, aki mindaddig fáradhatatlan, amíg irgalmassággal és együttérzéssel le nem győzi az ellenkezést és fel nem oldja a bűnt. Ismerjük ezeket a példabeszédeket, különösen hármát: az elveszett bárány, az elveszett drachma és a tékozló fiú történetét (vö. Lk 15,1-32). Ezekben a parabolákban Isten mindig úgy jelenik meg, mint akit öröm tölt el, főként amikor megbocsátást gyakorol. Megtalálhatjuk bennük az evangélium és a hitünk lényegét, mert az irgalmasságot mindent legyőző, a szívet szeretettel betöltő és megbocsátással vigasztaló erőként mutatják be.

Saját keresztény életmódunkra vonatkozóan egy másik példabeszédben is tanítást kapunk. Péter azon kérdésére, hogy vajon hányszor kell megbocsátanunk, Jézus azt válaszolja: „Mondom, hogy nem hétszer, hanem hetvenhétszer” (Mt 18,22), majd elmondja a „szívtelen szolga” példabeszédét. A szolga, amikor ura hatalmas összeggel számoltatta el, térden állva könyörgött haladéért. De mindjárt utána találkozott egy szolgatársával, aki néhány dénárral tartozott neki. Az térdelve könyörgött irgalomért, de ő elutasította és börtönbe juttatta. Amikor mindez a gazda tudomására jutott, nagyon megharagudott, maga elé idézte a szolgát, és azt mondta neki: „Nem kellett volna neked is megkönyörölnöd szolgatársadon, ahogyan én megkönyörültem rajtad” (Mt 18,33)? Majd így fejezte be Jézus: „Így tesz veletek mennyei Atyám is, ha nem bocsát meg mindegyiktek szívből a testvéreinek” (Mt 18,35).

A fenti példabeszéd mindnyájunk számára mély tanulsággal bír. Jézus azt tanítja, hogy az irgalmasság nem pusztán az Atya cselekedete, hanem annak ismérése is, hogy kik az ő valódi gyermekei. Összegezve: arra kaptunk hivatást, hogy gyakoroljunk irgalmasságot, mert korábban irgalmasságot cselekedtek irántunk. A bűnbocsánat az irgalmas szeretet legnyilvánvalóbb kifejezése; nekünk, keresztényeknek pedig olyan kötelezettség, amely alól nem vonhatjuk ki magunkat. Gyakran milyen nehéznek tűnik a megbocsátás! Ám mégis ez az a gyöngye kezünkbe adott eszköz, amely nélkülözhetetlen a szív derűjének eléréséhez. A bosszú, a düh, az erőszak és a megtorlás elvetése a boldog élet elengedhetetlen feltétele. Halljuk meg tehát az Apostol buzdítását: „A nap ne nyugodjék le

haragotok fölött” (Ef 4,26). És mindenekelőtt halljuk meg Jézus szavát, aki az irgalmasságot életemmé, hitünk szempontjából pedig a hitelesség kritériumává tette: a „boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek” (Mt 5,7) (...).

Mint tudjuk, a Szentírásban az irgalmasság kulcsfogalom annak kifejezésére, hogy Isten hogyan bánik velünk. Ő nem csupán beszél a szeretetről, hanem láthatóvá és tapinthatóvá is teszi. A szeretet soha nem maradhat elvont kifejezés. Természete szerint konkrét élet: szándék, magatartás, érzület, mely a mindennapi tettekben mutatkozik meg. Isten irgalmassága az ő irántunk viselt felelőssége. Felelősnek érzi magát értünk, vagyis a javunkat akarja; boldognak, örvendezőnek és derűsnek kíván látni bennünket. A keresztény ember irgalmas szeretetének ugyanezen a hullámhosszon kell mozognia. Miként az Atya szeret, úgy szeretnek a gyermekek. Ahogyan ő irgalmas, úgy kell nekünk is irgalmasnak lennünk egymás iránt.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A vasárnapi szentmise fő témája az isteni irgalom, amely az evangélium három példabeszédében markánsan megjelenik (Lk 15,1-32). Isten irgalma mutatkozik meg az *olvasmányban* (Kiv 32,7-11.13-14) a választott nép iránt: „Ekkor az Úr könyörületre indult, és visszavonta a csapást, amellyel népét megfenyegette.”; a *szentleckében* (1Tim 1,12-17) Pál apostol kapcsán: „De éppen azért nyertem irgalmat, hogy Jézus Krisztus elsőként rajtam mutassa meg végtelen türelmét, példaképül azoknak, akik a jövőben hisznek majd benne, és így eljutnak az örök életre.” és az *áldozási énekben* (Zsolt 35,8): „Istenünk, szereteted a mi nagy kincsünk, szárnyad árnyékában nyernek oltalmat az emberek.”

Isten irgalmas szeretete arra hív, hogy bizalommal kérjünk tőle bocsánatot, ahogy a *válaszos zsoltár* (Zsolt 50,3-4.12-13.17.19) is mondja: „Könyörülj rajtam, Istenem, mivel irgalmas és jóságos vagy, töröld el gonoszágomat mérhetetlen irgalmaddal.” Továbbá arra bátorít, hogy mi is legyünk irgalmasak és hirdessük az Úr nagylelkűségét, ahogy az *alleluja vers* (2Kor 5,19) fogalmaz: „Isten Krisztusban kiengesztelődött a világgal, és ránk bízta a kiengesztelődés ígését.”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Adj békét (592)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/224/intr/853/adj-beket-da-pacem

Vígadtam, mikor azt mondták nékem (624)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/224/gr/854/vigadtam-mikor-azt-mondottak-nekem-laetatus-sum

GITÁROS ÉNEKEK

Nézz testvér fel

<https://www.youtube.com/watch?v=Oaso3csHfdo>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Túrmezei Erzsébet: A Forráshoz

*„Te nemcsak olyan forrás vagy,
amelyik engedi magát megtalálni.
Te az a forrás vagy, amelyik maga indul el
megkeresni a szomjazókat.”*
/Sören Kierkegaard/

Tiszta- bővizű csodálatos Forrás,
keresd tovább a szomjasakat!
Látod, mennyien vannak!
Posvány vizével oltják szomjúságuk.

Szomjaznak, életre, szeretetre,
irgalomra és bocsánatra, jóságra, igazságra, öröme, igazi szabadságra.
Szomjazók számlálhatatlan serege!
Mi lesz velük, ha rád nem találnak?!

Milyen felfoghatatlan, ahogy elindulsz megkeresni őket,
ahogy szüntelen útban vagy feléjük,
meg se várva, hogy ők keressenek!
Milyen csodálatos titok!

Boldog, akit már megtaláltál,
s nem posványok mérgező vizét issza!
Ahogy ígérted, nem szomjazik soha többé,
és belsejéből szeretet, öröm, irgalom, jóság: élő víz fakad.
Krisztus-forrás, te áldott, drága, tiszta,
keresd tovább a szomjasakat!

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Ki és mi az örömöm forrása?
- Tudok-e együtt örülni másokkal?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

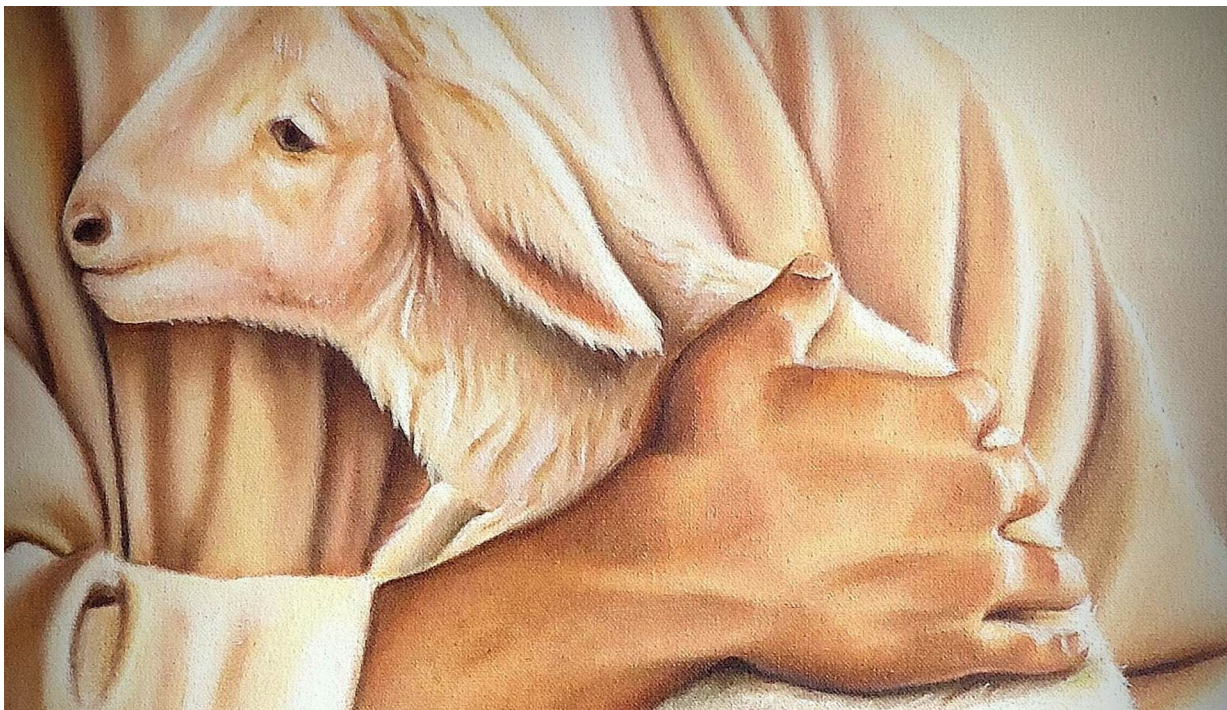
Urunk, mindenség teremő és gondviselő Istene, tekints reánk és engedd megéreznünk irgalmas jóságodat, hogy egész szívvel szolgáljunk neked. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy tudjak együtt örülni embertársaim örömeivel, s tudjak magam is gyengéd szeretettel „felemelni”, vagyis megvigasztalni másokat! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

A Mennyei Atya határtalanul irgalmas (Lk 15,1–32)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Az Úr bennünket is a vállára vesz, hogy felemeljen és megbocsásson.
- Isten türelmes hozzám is, nem fél a bűneimtől.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Törekedjem mások örömének magam is örülni!
- Merjem gyakran kimondani azt a szót, hogy „bocsánat”!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 24. vasárnap („C” év)
Borítófotó © Cathopic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Az egyházatyák gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadvány alapján Asztalos Livia fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Turmezei Erzsébet: A Forráshoz – <https://www.istenesversek.hu/turmezei-erzsebet-forrashoz>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelezési cím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu